

KÖNYVTÁRI Híradó

XXVII. ÉVF.

1983. AUGUSZTUS

A TARTALOMBÓL

- OLVASÓTÁBOR IGALBAN.
- M. KISS JÓZSEF ÍRÓI ARCKÉPCSARNOKA
- GONDOLATTÖREDÉKEK EGY KIÁLLÍTÁSRÓL

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

Szerkesztő bizottság:

Hegedűs Zsuzsanna, Lukács Jánosné,
Mátrai Mátyás *főszerkesztő*,
Mezey László Miklós *szerkesztő*,
Mikó Zoltán, Pataki Ferenc, Rostás Jenőné,
Székely Ervinné, Vida Emilia

Felelős kiadó: Kiss Jenő főigazgató

Megjelenik havonta

Ára: 2,- Ft

Előfizetési díj egy évre: 24,- Ft

Készült a FSZEK sokszorosítójában

Táskaszám:

83/485

Eng. szám: III/UHB/30/1981

ISSN 0139-1917

OLVASÓTÁBOROK FŐVÁROSI CIGÁNY GYERMEKEKNEK

1978 óta husz olvasótábort szerveztünk cigány gyermekek és fiatalok részére a Fővárosi Tanács VB Cigányügyi Koordinációs Bizottság Titkársága vezetésével. Táborainkban eddig mintegy 720-an vettek részt, évente átlagosan négy alkalommal, kb. 36-os tábori létszámmal, ami az olvasótábori munka jellege szempontjából optimálisnak látszik. Táborainkat alapvetően két korcsoport számára szerveztük: 9 táborozáson általános iskolás, hátrányos helyzetű cigány gyerekek vettek részt, 11 táborban a 14-18 éves korosztály: gimnazisták, szakközépiskolások, szakmunkástanulók és a cigány ifjúsági klubokba járó ifjúságok.

Kiscsoportvezetőként cigány és nem cigány pedagógusok, könyvtárosok, művészek, írók, népművelők, közgazdászok, szociális gondozók vettek részt a közös munkában. A táborok egyik fontos eredményének tartom, hogy kialakultak azok az olvasótábori stábok, amelyek megfelelő tapasztalatokkal, felkészültséggel rendelkeznek ahhoz, hogy a továbbiakban is eredményesen folytassák ezt a munkát.

A cigány gyermekek számára létesített olvasótáborainkat nem az elkülönítés szándéká-

val, hanem éppen a beilleszkedés elősegítése érdekében szerveztük. Figyelembe kellett venni ehhez azokat a tényeket, hogy az általános iskolák tanulóinak szervezett uttörőtáborokba, szaktáborokba - férőhelyi problémák miatt is - elsődlegesen az iskolai munkában példamutató, uttörővezetői munkát végző, vagy erre kiszemelt, jó tanuló, jól szocializált gyermekek kerülnek. A hátrányos helyzetben levő gyermekek közül - cigány táborozóink többsége ilyen - alig kerülnek táborba gyerekek e követelmények miatt. A hátrányos helyzet sok összetevője miatt gyakran a gyermekekben sem fogalmazódik meg igény a szervezett pihenésre, illetve tele vannak emiatt félelemmel; a szülők hasonló okból nehezen engedik el gyermekeiket általában az uttörőtáborokba.

A táborozók nem valami elszigetelt cigány világból, hanem a fővárosi iskolákból, városi lakóházakból, vegyes környezetből jöttek, problémáik döntő többsége nem cigánysággal kapcsolatos. Ennek megfelelően súlyozták programjaik és azok a témák, amelyek megbeszélésre kerültek: a korcsoport és a társadalom egészének problémáiról, a művé-

szetek, az irodalom és a tudományok területeiről. Ismerkedtünk a magyar és az egyetemes kultúra eredményeivel, történelmi folyamataival, ugyanugy, ahogy a környéken táborozó más fiatalokkal, a környékbeli községek életével, történetével, terveivel és a mindennapos diákgondokkal. De önismereti foglalkozásainkon, művészeti programjainkon szó esett a cigányság fogalmáról, társadalmi helyzetéről, azokról a vállalható értékekről mint például az anyanyelv, a népzene és tánc, az idősök tisztelete, a cigányság és magyarság közös küzdelmei a történelem során; amelyek segítik a kisebbségi érzések, a vélt vagy valódi sérelmek feloldását, a cigányság fogalmának megtisztítását az előítéletektől.

Táboraink célja tehát nem valamifajta elkülönítés vagy elkülönülés, hanem éppen a műveltség, a kultúra segítségével a társadalmi beilleszkedés elősegítése az olvasótábori módszerek igénybevételével.

Az ismeretterjesztő jellegű tevékenység szervezésénél igyekszünk felhasználni a környezet nyújtotta lehetőségeket. A balatonszemesi tábornál a szárszói József Attila Múzeum apropóján a költő műveivel, életével ismerkedtünk. Velencei általános iskolás táborunkban a római kor kulturája, a régiek élete, egy képzetbeli saját város berendezésének önálló végiggondolása, az életfeltételek biztosítása mozgatta meg a gyerekek fantáziáját Tác-Gorsium meglátogatásakor. Az 1848-as forradalom és szabadságharc emlékeit Pákozdon megtekintve, illetve "A Kőszivű ember fiai" című film kapcsán a hazáról, a közös történelemről, az igazságért való kiállásról, a bátorságról beszélgettünk. A martonvásári Beethoven emlékhely és az arborétum megtekintése során az általános iskolás gyerekekkel beszélgettünk a zene értékéről, hogy mitől válik szükségessé az ember életében, valamint a növények fejlődéséről, hasznáról, az ember és a természet kapcsolatáról.

Programjainkban állandóan szerepeltek a különböző művészeti, kézműves elfoglaltságok /rajzolás, mintázás, festés, szövés, makra-

mé, bábkészítés, jelmezvarrás stb./ A ki-sebb gyermekek saját költésű és a táborban olvasott meséket báboztak el saját tervezésű és készítésű bábokkal és diszletekkel - lebilincselő módon. A táborban a közösség kialakulásában nagy szerepük volt az esti kiscsoportos beszélgetéseknek, mesélésnek, éneklésnek, felolvasásnak, illetve a tábortűznél történő közös éneklésnek, csoportműsor-bemutatóknak, a jelenlevő költők, írók művei megbeszélésének. Táboraink vendégei voltak: Lakatos Menyhért, Osztóján Béla, Bogdán Anna, Mózes Lajos írók, Balogh Attila, Szegesi József, Choli Daróczi József, Burai Katalin, Kovács József, Horváth Gyula költők, Kovács Béla, Granasztói Szilvia, Fátyol Tivadar előadóművészek, Péli Tamás, Szentandrásy István és Sepsi István képzőművészek és mások.

Természetesen mindenütt voltak szórakoztató programok /pop-hangverseny, diszkó, bohóc-műsor, koktélahajó/. Néha ütköztek az időpontok egyéb elfoglaltságokkal. Minket is meglepett, hogy egyik alkalommal a tábortűz program 35 - 1 arányban győzött a diszkó fölött a szavazás során. Nem jelentett komoly konkurenciát a tévé sem, pedig mindenütt volt lehetőség a nézésére.

Végül összefoglalnám, miben láttuk olvasótáboraink pozitív hatását a résztvevőkre. Segítette a cigány gyermekek társadalmi beilleszkedését az üdülési tapasztalat, a szabadidő hasznos lehetőségeinek felmutatásával, élmények, sikerek és ismeretek nyújtásával, a világban való eligazodás megkönnyítésével, az irodalom és a művészetek iránti fogékonyság erősítésével, a kifejezési készségek fejlesztésével, az önismeret problémáiban való eligazodásban, a kisebbségi érzések, gátlások, agresszió oldásában, a közösség iránti vágy ápolásában, a demokrácia szabályainak megértésével, az öntevékenység fejlesztésével, a más értékek iránti tisztelet és a tolerancia, türelem szükségességének felismertetésével.

dr. Bársony János
fűvárosi cigányügyi titkár

KÉT HÉT IGALBAN

Tavaly Sárvarott táboroztunk 43 gyerekkel, az idén július 25. és augusztus 7 - e között a Somogy megyei Igalba vittünk a IX. kerületi "Dzsumbujból" 36 olyan hátrányos szo-

ciális helyzetű gyermeket, akiknek az idei tábor elsősorban az üdülést, a tartalmas nyári szórakozást, a gyökeres környezetváltozást jelentette.

A tábor- és csoportvezetők nem állítottak fel olyan koncepciót, melynek minden áron való megvalósítása eredményeképpen az NPI-nél 150 oldalas kiadványt jelenthettek volna meg, de talán a múlt évi tábor sikerének is ez volt a titka. Nem készült napra és órára bontott program, sok volt a rögtönzés, de ehhez nagyobb készülésre és főleg több energiára volt szükség. Természetesen azért meghívott programadóink is voltak, mint pl. a citeraművész, aki számolt azzal, hogy a gyerekek néhány hangszert szétkapnak, vagy a néptánc mestere, akinek könnyű volt dolgozni olyan gyerekekkel, akikkel vele született a ritmusérzék. A bohócot pedig már említeni sem kell. Igaz, hogy az igali tsz elnöke sem számolt azzal, hogy a 12 ezer forintért összerakott szalmakazlat néhány nap alatt szétcsuszkálják a gyerekek, de hát annak ellenére, hogy feljelentettek bennünket, nagy élmény volt... Aki nem fért fel a lovasszekérre, az ült a lóra -

KIADVÁNYAINK

M. Kiss József irodalmi arcképcsarnoka harmincnyolc magyar írókat mutat be. A sorozatban szereplő anyagot mintegy hatvan lapból válogatta össze. A harmincnyolc lap egyharmada olyan írókat ábrázol, akiről már fénykép is készült a többi író arcát "csak" festmény, illetve festmény nyomán született rézkarc örökítette meg. M. Kiss József olyan írókat - például Anonymust, Janus Pannoniust - nem vett föl a sorozatba, akiről nem maradt fenn egykoru hiteles ábrázolás, akit minden vizuális támpont nélkül kellett volna megjelenítenie.

igy kirándultunk a somogyi dombok és erdők között. Gyógyfürdőjéről híres strand is van Igalban (naponta látogattuk), de azért az egésznapos balatoni kirándulásról is sokat lehetne mesélni. Igalban meglátogattuk az öreg malmot - ettől öregedett csak igazán. Még az Isten is azt akarta, hogy jól érezzük magunkat. Az igali pap (nem a mi kedvünkért) egy héttel elhalasztotta a bucsut, ezért még az is a táborozás idejére esett. Erről csak annyit, hogy próbálják meg elképzelni, mit jelent 36 gyerekkel falusi bucsuba menni. Álmunkban se jöjjön elő mégegyszer az a nap. A körhintán két menetet fizettünk a gyerekeknek, de hogy hányszor ültek fel, azt a körhintás sem tudta követni.

Rengeteg játékot, sportszert, dia- és mozgó mesefilmet vittünk magunkkal; a helybéli mozi pedig két alkalommal is kivonult a rezidenciánkra vetíteni.

A kéthetes programról, élményekről és gondokról képtelenség néhány sorban beszámolni. Rövidesen elkészül az a 150 db. fénykép, dia, félórás színes mozgófilm, amellyel felidézhetők a történetek; melyeken még mindig nem lesz rajta a fülfájás, orrvérzés, a 39 fokos láz, foghuzás, vállzúzódás, kórházba szállítás, éjszakai priznicelés és még sok minden, ami együtt járt a táborozással, hiszen a gyerekek 5-12 éves koruk voltak.

A 18. század elején épült kollégium (itt laktunk) gondnoka pedig tanolja meg, hogy nem táborozás előtt, hanem utána kell az épületet tataroztatni...

Bertalan Béla

BALASSITÓL NAGY LÁSZLÓIG

M. Kiss József metszetei

Makai Tóth Mária munkája a szerkesztés, a választás, a válogatás, amely itélkezés, értékelés is.

M. Kiss József magyar irodalmi arcképcsarnoka rejtett, burkolt irodalomtörténet.

A képek objektív törvény alapján, időrendben, az ábrázolt személy kora szerint követik egymást. De az összeállítás, a kiemelés a szerkesztő személyes véleménymondására is lehetőséget ad. Kit tart egy-egy korszak kiemelkedő, ábrázolásra érdemes írójának? Milyen arányban szerepelnek a sorozat

zaton belül egy-egy korszak írói? Milyen hangsúlyt kapnak az arcképekkel a műfajok, a gondolati-eszmei tendenciák?

Makai Tóth Mária egyéni vonzalmának enged, amikor Szenzi Molnár Albert, Bethlen Miklós, Bethlen Kata vagy Áprily Lajos arcképét sorozatba illeszti. De e választásai sem nevezhetők önkényesnek. Olyan homályba rekedt értékekre, nevekre, írókra, irányítja ezzel a figyelmünket, akik érdemesek az utókor megbecsülésére. Vagyis a sorozat nemcsak a kialakult, elfogadott irodalomtörténeti értékítéletet tükrözi, hanem a fölfedezésre, a folyamatok és jelenségek újragondolására is alkalmat ad. Alighanem ugyanilyen remek figyelemfölvívő hangsúlyelosztás, kiemelés, zenéi nyomaték, hogy a sorozatnak csaknem fele, a harminnyolc lapból tizennyolc kép huszadik századi írókat ábrázol. Az arcképcsarnok nem cáfolja a magyar líra primátusát, de nem feledkezik meg a prózairókról sem, a régiek közül Pázmányról, Bethlen Miklósról, az újabbak közül Karinthyról, Örkényről.

Mi mutatja az alkotó jelenlétét M. Kiss József lapjain?

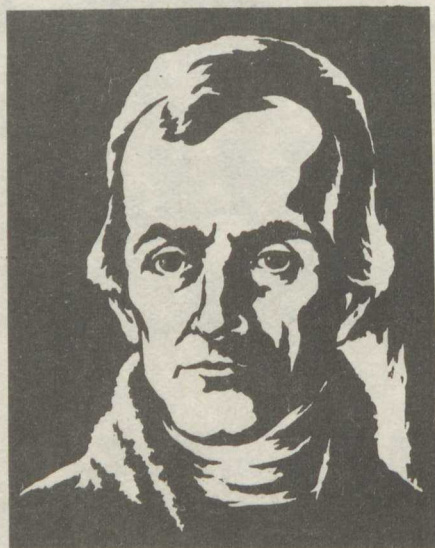
M. Kiss József nemcsak külső-belső hasonlóságra törekszik, hanem képalkotásra is. Az arcképkészítést, a linómetszést igyekszik grafikai, esztétikai feladattá növelni a maga számára. Itt a formák kompozícióvá rendeződnek, az arckép - kép, vizuális alkotás is egyben. Érdekes ebből a szempontból külön is megfigyelni egy-egy lapját. Hol válnak el a papíron a fehér és színes formák? Hogyan adja vissza a fény és az árnyék játékát, elosztását? Miképpen sikerül feloldania a linómetszés merevségét? E tekintetben külön is figyelmet érdemel egy-egy szép metszete. Például Kaffka Margit portréján az arc körvonalát a fekete folt, a hajkorona vonalát viszont a fehér folt "adja ki".

A művész az ábrázolt személy karakterének, egyéniségének, szellemiségének megragadására törekszik. M. Kiss József lapjain a formák mögött a személyiség, a jellem is ott van. Ha végignézzük a lapokon, az el-

ső pillanatban meglep, hogy a művész többnyire fiatal arcot ábrázol. Még azok az írók is ifjan állnak előttünk, akiknek arcát öregkori ábrázolásban szoktuk meg. Ezekben a képeken még a szakáll sem öregít!

E metszetsorozat célja a legjobb, a legnemesebb értelemben vett irodalomnépszerűsítés. A képek nem pótolják a művek ismeretét, de ráirányítják figyelmünket a művekre, az alkotó személyiségére. A metszeteket nézzük, és a metszetek néznek bennünket. Arról faggatnak: ismerjük-e népünk multját, a magyar irodalom legkiválóbb alkotóit, olvassuk-e, hallgatjuk-e szavukat? Iskolák, könyvtárak, művelődési intézmények falára vagy alkalmi kiállításon történő bemutatásra valók ezek a képek. A művész szándéka akkor valósul meg igazán, ha a metszetek az irodalmi művek ismeretéhez visznek közelebb bennünket.

Részletek TÜSKÉS TIBOR "M. Kiss József irodalmi arcképcsarnoka elé" című előszavából.

KAZINCZY FERENC
1759-1831

EZ TÖRTÉNT

"Kapt be a füledet és aludj el!" - biztatgatták egymást a kelenföldi napközisek a Szakasits Árpád uti főkönyvtár gyermekrészelégének július ötödiki játékos foglalkozásán.

Ugyanott, egy héttel később a lelkes játszótársak váltig hangoztatták, hogy "az ibafai papnak fapipája van, ezért...". Ujabb hét nap elteltével a felsőtagozatos fiú táborlakók a gyakorlatban tapasztalhatták a hajdani latin mondás - a "non scholae sed vitae..." örökérvényűségét, ugyanis a július 19-i foglalkozás nem viselt más címet, mint a következőt: "Hogyan kell lányt kérni?" A nevezetes ösz-

szejövetelen a szépreményű ifjak a világ különböző részein divó házassági és leánykérési szokásokkal ismerkedtek.

A népszerű "Buvár" sorozat könyveit játékos könyvbemutatóval népszerűsítették tovább Óbudán, a Fő téri gyermekkönyvtárban. A kerületi hagyományokat ápolandó - július 14-én ugyancsak a Fő téri könyvtár adott otthont a Krudy Gyula, Kassák Lajos és Tamkó Sirató Károly munkásságát ismertető foglalkozásnak.

A Kertész utcai szakolvasóteremben július 6-án könyvtárbemutatót tartottak az Országos Pedagógiai Intézet szervezésében. Az Iskolai Könyvtárosok Nyári Akadémiája keretében lezajlott összeövetel előtt dr. Szabó Sándor adjunktus tartott előadást "A tájékoztatás helyzete Magyarországon!" címmel. A mintegy 50 résztvevő ezután megtekintette a Babits Mihályról szóló videofilmet.

A Kertész utcai könyvtárban július 22-én befejeződött a központ szervezésében indult intenzív nyelvtanfolyam.

A soroksári fonotékában július 19-én vídám, zenés délutánt rendeztek 10-14 éves fiatalok részvételével.

- y - r -

NEMCSAK SZAKÉRTELEM...

Szegeden, 1983 július 4-6. között tartották a gyermekkönyvtárosok regionális tanácskozását. A szervező az OSZK-KMK, az MKE gyermekkönyvtári szekciója és a szegedi Somogyi könyvtár volt. Nyolcvan gyermekkönyvtáros - köztük iskolai könyvtárosok is - vett részt a tanácskozáson, továbbképzésen, amelynek helyszíne a szegedi gyermekkönyvtár és az ásothalmi községi könyvtár volt. Hét előadás, viták és egy gyermekfoglalkozás volt a szakmai program. Valamennyi előadásból érződött a szakma szeretete, az az igyekezet, hogy a gyerekekért ki-ki megtesz mindent ami a lehetőségeiből - sőt azon felül is - telik. Hittek abban, amiről beszéltek, amit csináltak. Ez még jobban kihangsúlyozódott az egyéni beszélgetések, viták során.

A módszerek természetesen sokszor mások, de mások az adottságok és elvárások is. Sok a hasonló gond és probléma, de sok olyan is van amitől mi a Szabó Ervin Könyvtárban mentesítve vagyunk, pl. gazdasági kérdések, viták tanácsokkal stb. Egészében viszont úgy tűnt, hogy a gyermekkönyvtári munkának, a gyermekkönyvtárosi szakmának, magának a gyermekkönyvtárnak vidéken nagyobb a becsülete, mind a belső berkekben, mind az olvasóközönség körében.

Megkapó volt számomra az egyik szegedi lakótelep könyvtárában kialakult légkör, - legalábbis a beszámoló alapján -. A lakótelep valamennyi intézményével kapcsolata van, el-

sősorban az iskolákkal, óvodákkal és a könyvesbolttal. Az iskolákon keresztül először a gyerekeket szervezték, szoktatták a könyvtárhoz, majd a gyerekeken keresztül a nagyszülőket, szülőket. A lakosok igényeit, ötleteit, kéréseit, érdeklődési körüket jegyzik, igyekeznek egyeztetni szolgáltatásaikkal. De az előadásból azt is éreztem, hogy nemcsak a könyvtárosok tesznek meg mindent, hanem a lakosság is igyekszik öntevékenyen bekapcsolódni a telep életébe és otthonukká formálni azt. Nem tudom, Pesten a lakótelepeken, hogyan alakul az élet? Vajon nem csak nyavalygunk, hogy rossz az emberek közérzete, hogy miért csak alvóvárosok?

Érdekes volt a kisközségi könyvtárak helyzetéről szóló beszámoló utáni vita. Sok kisközség elvesztette önállóságát, közös tanácsot kaptak. Úgy tűnt a beszámolóból, hogy a "tanács nélkül maradt" községek könyvtárainak rosszabb lett a helyzete. A vitából azonban kiderült, hogy ez nem egészen törvényszerű, mert ahol a tanácsban helyes, demokratikus a vezetés, ott nincsenek gondjai a könyvtárnak.

A vidéki gyermekkönyvtáraknak talán jobb a kapcsolatuk az iskolákkal, mert az iskolák jobban építenek a könyvtár munkájára. A gyermekkönyvtár közösségteremtő lehetőségéről hallottunk előadást. Kisebb könyvtári klubok, szakkörök alkalmasak erre. A közös érdeklődés, az együtt végzett munka alakíthat

ki csoportokat, melynek tagjai között sok lehet az addig magányos, esetleg hátrányos helyzetű gyermek is.

Két előadó foglalkozott a hátrányos helyzetűek olvasóvá nevelésével. Az előadások lényege az volt, hogy az érzelmi és értelmi ingerszegénységben felnövő gyermekek számára nagyon sokat nyújthatunk, szinte minden tevékenységünkkel. Ha csak az esztétikus környezetre, vagy az egyszerű ráfigyelésre gondolunk is. Csakhogy ezek a gyerekek kevésbé jutnak el a könyvtárba. Itt az iskola segítségét kell kérni, hogy valamilyen uton legalább egyszer-kétszer hozzák el a gyerekeket a könyvtárba, aztán hogy megtartsuk őket, az már a mi dolgunk.

Az ásothalmi községi könyvtárban nemcsak remek felszereltsége, berendezése, szép állománya volt megnyerő, de az a barátságos otthonos légkör is, ami fogadott bennünket. Természetesen ezt nemcsak a külsőségek okozták, hanem a könyvtárvezetőnek, Csépe Mihálynénak közvetlensége, derűje is. Tíz évi munkával alakult ki a könyvtár jelenlegi státusza, mert érezhetően a község életének központja. Pl. nagyon kedves szokást alakított ki a könyvtár. Mikuláskor a családok ajándékait valódi Mikulás, valódi lovasszánon viszi el a gyerekekhez otthonukba. Csak a szülőknek, nagyszülőknek be kell vinni a könyvtárba a mikuláscsomagot, meg kell adni a címet. Eljut a szán a legtávolabbi tanyákra is. Az első év sikere után olyanok is bementek a könyvtárba mikulást rendelni, akik soha nem jártak még ott. A tanács, a határórség és az Erdészeti Szakiskola segít a technikai lebonyolításban.

A gyerekek részére sok szakkörük működik, főképpen barkácsoló, kézimunkázó csoportok. A kertben nádfedeles hangulatos kis

ház, ez a szakkörök kuckója. Régen birkaeltető volt. A tsz-től kapták. Milyen sikere volna városi gyerekeinknél!

Ez volt a szakmai rész. Érdekes, tanulságos volt, látókörünket tágitotta. A találkozó szervezése és az egyéb meglepetések, az elszállásolás és a programok összeállítása, a vendéglátás kedves közvetlensége, minden köszönetet és elismerést megérdemel. Hangulatos vacsora a Szőke Tisza útdűlőhajón. Ásotthalmi kirándulás mikrobuszokkal, a könyvtárban óvodások fogadnak bennünket verssel, énekkel, kézimunka ajándékokkal. Ebéd a szabadban az Erdészeti Szakiskola parkjában. A könyvtári program után két és félórás séta a szakiskola erdejében. A séta felejthetetlen hangulatát számomra az a megszállottság, szakmaszeretet adta meg, amely a séta irányítójából, az Erdészeti Szakiskola igazgatójából áradt.

A korona számomra mégis Ópusztaszer volt. Egyrészt maga az emlékpark; a már meglevő részek és a tervek is magával ragadóak. Az árpádkori templom és kolostor romjai, a már kész és még készülöben levő skanzen látnivalóit szinte nem lehet otthagyni.

A kirándulás és a tapasztalatcsere számomra újból azt bizonyította, és ez volt legnagyobb érdeme is, hogy a munkát bármilyen is az - marhapörkölt elkészítése bográcsban, vagy az árpádkori sirok vallasása, a szakértelem mellett csak megszállottan szabad véggezni, csak úgy válik értelmessé mások és a magunk számára is. A gyerekeknek nemcsak a könyvtárhasználat tudását kell átadnunk, hanem valami hasonló hitet, megszállottságot, munkaszeretetet is.

Mihályi Imréné

A PATAKYBÓL - PATAKRA Gondolattöredékek egy kirándulásról

Reggel. Keleti pu. Nyüzsgés, hangzavar, rohanás. Meleg. Hangosbemondó: kérjük..., sziveskedjenek..., figyelem.... Tokaj expressz... indul! Hol a harminckettedik emberünk? Sajnálkozunk. Pech. Majd... üdvölgés. Megvagyunk!

Kalauz. Dolokumentumáradat. Igazolványok: kék, fekete, nyugdíjas. Jegy, pótjegy, helyjegy - per fő. Házisütemények. Édes, sós, vegyes. Folyadékféle ségek. Diskurzus.

Hangok, hangfoszlányok. Füllel felfogható mosolyok. Bájos. Minden rendben!?

Szerencs. Leszállás, átszállás. Vicinális. Megy... megáll... áll, áll... megy. Ismétlés tizenháromszor.

Végre, Patak! Hőség. Tervegeztetés. 333 perc menet-, idő-, és utirendje. Kisváros. Családi házak, kertek, gyümölcsösök. Gólyakelep. Zöld. A távolban egy-egy tömbház. Virágillat és benzinszag.

A Művelődési Háza. Ámulunk. Fehér falak, melegbarna faburkolat, plüssfotelek. Há-lóboltozatos folyosók - lapozgató, kiállítás. Kávéház. Nosztalgia. Harmónia.

A könyvtár? Szépséghiba! /Vagy más hiba?/

- Polcok közti közlekedés csak 90 cm csipő-bőségig!

- Könyvválasztás kizárólag négykézláb!

Levegőt! Bent is.

Kint - tikkasztó napsütés.

Történelem. Erődtemplom, vár, kollé-gium. Hires családok tündöklése és bukása. Évszázados bástyák, lépcsők, erődítmények.

Vörös-torony. Kulcsos néni. Szigoru hang.

- Csak csoportosan nézelődünk kérem!

- Ne maradjanak le, kérem! Gyorsabban,

kérem!

Bolthajtásos emeletek, lovagterem, ágyu-terasz. Panoráma. Bodrog, fürdőzők, hóguta.

Kollégium - Comenius - Orbis pictus.

Könyvtár. RMK. Sylvester, Heltai. Mindent a szemnek, semmit a kéznek!

Iskolamuzeum. Nebulók - diákcsinyek.

Tanítók - szigoru tekintetek. "A tej élet, erő, egészség. A tokaji bor bölcsesség!" Osztályte-

rem. Fapadok. Fogas - keménykalappal. Mó-ricz. "Kutya nehéz iskola volt..."

Kutya egy meleg nap! Forróság. Sülünk, izzadunk, fürdünk egymás és saját levünkben. Avagy ruhástul a Bodrogban!

Fagylalt, sör, kóla. Kóla, sör, fagylalt. Nyaljuk és nyeljük. Tikkadás. Szökőkut! Láb-áztatás, nyakmosás.

Állomás. Hazafelé. Személyvonat - csend és nyugalom. Erő és energiagyűjtés. Szeren-csi átvergődés - express helyfoglalás. Sulyos konfliktusok.

Elrendezkedés, elrendeződés. Maradék-kinálás. Jó szívvvel! Kukoricás tallér csokibo-gyóval. Majszolunk. Ímmel-ámmal. Ragadunk. Pilledünk. Öblitünk. Éledünk.

Fóliabla. Repül... repül... berepül. Egy másik kupéba. Bocsánatkérés. Őszintén és komolyan - gondoljuk. Jól vagyunk.

Haladunk. Sinek, sinpárok. Szellő. Nap-kopott városok, falvak, házak. Vibráló fény, kékség. Zakatolás ... lassítás... állás. Kés-verobogás. Emberszag. Keleti pu.

Este.

Megérte?

Hová megyünk jövőre?

Bácskai Erzsébet

Szeptemberben főkönyvtárvezetői értekez-letet tartunk, melynek keretében a könyvtár-vezetők a gazdasági főosztály vezetőjével ta-lálkoznak.

A könyvkötészet számára az év elején meghirdetett célprémiumos feladatot az intéz-mény vezetősége módosította. Miután az osz-tály egész éven át három munkatárs hiányá-val dolgozott, a teljesítés értékelésénél nem a teljes létszámra kiszámított mennyiséget, hanem az egy főre jutó teljesítményt kell fi-gyelembe venni.

Junius 29-én a Tűzvédelmi Bizottság

a központi könyvtárban tűzvédelmi ellenőrzést tartott, amelynek során tíz hiányosságra de-rült fény - csak a Baross utca 18. sz. alatti épületben. A hiányosságok megszüntetésére intézkedéseket hoztak.

Könyvtárunk a Magyar Könyvtárosok E-gyesülete fölhívására testületi tagként csatla-kozik az egyesülethez, évi 5000 forintos tag-dijjal támogatva annak munkáját.

A KÖZPONTI KÖNYVTÁRBAN AUGUSZTUS 22-TŐL SZEPTEMBER 21-IG KIÁLLÍTÁSON MUTATJUK BE A SZÜRY-GYŰJTEMÉNYT.

OKTATÁSI HÍREK

JELENTÉS A FSZEK DOLGOZÓINAK 1982/83. ÉVI OKTATÁSÁRÓL ÉS TOVÁBBKÉPZÉSÉRŐL

I. Intézetén kívüli képzés és továbbképzés

munkatárs

Tanárképző Főiskola /Tárogató ut/ 4 éves könyvtár-pedagógia szakát elvégezte

ELTE informatika kiegészítő szakon végzett	1
ELTE könyvtár kiegészítő szakon végzett	3
ELTE magyar kiegészítő szakon végzett	1
Állami Kievi Sevcsenkó Egyetem aspiranturáját elvégezte	1
MSZMP Marxizmus-Leninizmus esti egyetem általános tagozatát elvégezte	1
MSZMP Marxizmus-Leninizmus esti egyetem speciális kollégiumát elvégezte	13
Művelődési Minisztérium Vezetőképző- és Továbbképző Intézetének 1 éves tanfolyamát elvégezte	1
Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Közgazdasági Továbbképző Intézetének szakközgazdász-képző tanfolyamát elvégezte	1
Dolgozók gimnáziumát elvégezte	1
Közgazdasági szakközépiskolát végzett	1
Képző- és Iparművészeti Főiskola papir- és könyvrestaurátori tanfolyamát elvégezte	2
Intenzív orosz nyelvtanfolyamot végzett	1
KMK időszaki kiadványok bibliográfiai leírása c. tanfolyamot elvégezte	1
KMK állományalakítási továbbképző tanfolyamát elvégezte	6
KMK gyermekkönyvtárosi tanfolyamát elvégezte	5
KMK gépesítési tanfolyamot elvégezte	2
OOK "Médiatári ismeretek" c. tanfolyamát elvégezte	1
Egészségügyi Minisztérium középfoku tűzvédelmi tanfolyamát elvégezte	1
KIOSZ szakmafejlesztési csoportjának villamos fogyasztói berendezések felülvizsgálata c. tanfolyamát elvégezte	1
Fővárosi Tanács Közművelődési Osztálya által - a főhivatású népművelők számára - szervezett továbbképző táborában részt vett	16

II. Intézetben belüli képzés és továbbképzés. Speciális képzési formák

Novemberben - immár harmadizben - indítottunk 12 órás tanfolyamot az új bibliográfiai leírás elsajátítására. A továbbképzésen kb. 30 munkatárs vett részt, az oktató Karakó József-né volt.

Folytatódott az angol nyelvtanfolyam, amelyet Bolgár Ágnes az 1-es könyvtárban vezetett. A résztvevők - 7 fő - novembertől május végéig heti 3 órában tanulták az idegen nyelvet.

A könyvtár tájékoztató könyvtárosai számára előadássorozatot szerveztünk a hazai társadalomtudományi szolgáltatásokról:

Május 5-én dr. Balázné Veredy Katalin a jog- és államtudomány, a politika és a történelem tájékoztató apparátusával ismertette meg az érdeklődőket /kb. 55 fő/, akik végül megtekintették az Országgyűlési Könyvtárat.

Május 26-án a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem központi könyvtárában dr. Huszár Ernőné tartott előadást a közgazdaságtudományi szolgáltatásokról. Az előadás előtt a kollégák megnézték az új könyvtárat /résztvevők száma: kb. 25 fő/.

Június 8-án a FSZEK központi könyvtárában dr. Hiripi Lajosné a szociológiai szolgáltatásokról és Hegedüs András a FSZEK gépesítési terveiről számolt be. A sorozatot Sz. Nagy Lajos előadása zárta "Szakterületi együttműködés a társadalomtudományokban" címmel. /Résztvevők száma: kb. 30 fő/.

A könyvtár főfoglalkozásu dolgozói számára polgári védelmi továbbképzést szerveztünk.

A hálózati és felügyeleti osztály fiatal gyermekkönyvtárosok számára több alkalommal szervezett továbbképzést:

1982 októberében Kepes Ágnes tartott előadást az olvasótermi referenz-munka kérdéseiről.

1983 februárjában Bartha Andrásné könyvtárhasználati bemutató foglalkozását nézték végig a kollégák, amelyet beszélgetés követett.

Április 25-én Károlyi Ágnes külföldi gyermekkönyvtárakban szerzett tapasztalatairól számolt be.

Április 21-én Agárdi Péter, az MSZMP KB osztályvezetője előadást tartott "Az országos agitációs, propaganda és művelődéspolitikai tanácskozás fő tanulságai" címmel. A témát a párt-szervezet szervezésében konferenciákon vitatták meg. Konferenciavezetők: Gáliczky Éva, Gujgiczér Imréné, Horváth Györgyné, Kiss Jenő, Maruszkai József, Mátrai Mátyás, Szabó Jánosné, Tongori Imréné, dr. Tverdota Miklósné.

1983. június 27. és július 22. között egyhónapos intenzív angol nyelvtanfolyamot szerveztünk könyvtárunk 10 munkatársa számára.

Könyvtárkezelők képzése

200 órás könyvtárkezelői tanfolyamot szerveztünk főfoglalkozásu, alapfoku könyvtárosi képzettséggel rendelkező munkatársaink számára. A tanfolyam 42 hallgatója közül 25-en a FSZEK, a többiek pedig más intézmények dolgozói voltak. Előadók: Bánhegyi Gyuláné, Barcsi Ilona, Biró Ferenc, Deák Sándor, Horváth András, Kakasné Pethő Ágota, Reguli Ernő, Szabó Józsefné, Szász Ilona, Székely Ervinné, Vigh Lajosné, Weisz Sándorné. Tanfolyamvezető: Bánhegyi Gyuláné. A tanfolyam záróvizsgáin 41 hallgató jelent meg, közülük 38-an tettek sikeres vizsgát /FSZEK dolgozó: 22/. Az írásbeli feladatok átlaga 42,4 pont volt /max. = 50 pont/. Az itt elért eredmény után a szóbelik gyengébben sikerültek: 7 hallgató ért el "kiváló" /FSZEK-es ebből 5/, 22 "jó" eredményt és 9-esen kaptak "megfelelt" minősítést.

Tapasztalatcserek, MKE rendezvények

A hálózat új munkatársai szeptember végén látogatást tettek a központi könyvtárban. Megismerkedtek a Budapest-gyűjteménnyel, a szociológiai dokumentációs osztály munkájával és az újjáalakított olvasószolgálatl.

A Budapest-gyűjtemény dolgozói 1982 őszén megtekintették az új Budapest Sportcsarnok létesítményeit, az újjáépített Vigadót és a Zsidó-gyűjteményt. 1983 májusában tanulmányi kirándulást tettek Ráckevére.

A TIT Nógrád megyei szervezete január 29-én Salgótarjánban tudományos tanácskozást szervezett a Madách-émlékév alkalmából. A rendezvényen részt vett Szabó Jánosné, Nitsch Lászlóné, Kelemen Tamás és Téchy Tünde.

Február elején a hálózat tájékoztató könyvtárosainak két csoportja tett látogatást a Budapest-gyűjteményben.

A kőbányai könyvtár artotékájának előkészítéséhez szereztek tapasztalatokat munkatársaink /Szabó Jánosné, dr. Bardócz Antalné, Jakubecz Ilona, Kakasné Pethő Ágota, Karakó Józsefné/ a jászberényi és a miskolci városi könyvtárban.

A gyermekkönyvtárosok regionális tanácskozásán /Szeged-Ásotthalom, 1983. július 4-6./ a könyvtárat Barczy Ilona és Mihályi Imréné képviselte.

A könyvtár munkatársai részt vettek az MKE szekcióinak és munkabizottságainak tevékenységében:

Az MKE XIV. vándorgyűlése 1982. augusztus 27-29. között Miskolcon volt. Témája a szakirodalmi információellátás helyzete és fejlesztésének irányai Magyarországon. Intézetünket Bánhegyi Gyuláné, Dr. Bardócz Antalné, Bordács Andrea, Gál Györgyné, Hegedüs András, Karakó Józsefné, Kiss Jenő, Lakatos Péterné, Pataki Ferenc, Téchy Tünde és Vigh Lajosné képviselte. A gyermekszekcióban Bánhegyi Gyuláné tartott korreferátumot a tájékoztató munka feltételeiről és megjavításuk lehetőségeiről; az audióvizuális szekció elnöke Biró Ferenc volt.

Az MKE Ifjúsági Könyvtárosok Szekciója 1983. április 9-10-én fennállásának 10. évfordulóján ünnepi ülést és továbbképzést tartott. A kétnapos összejevetel egyik helyszíne a FSZEK zenei gyűjteménye volt. A program: Ugrin Gáborné előadása a könyvtárban tartott szakórák szükségességéről, tervezhetőségéről és az óra levezetésének módszeréről. Az előadást Bartus Ilona tanár bemutató foglalkozása követte. Végül a zenei gyűjteményt és ifjúsági szolgálatát Szalai Ágenes mutatta be.

Az MKE Zenei Szekciója 1982 októberében szakmai tanácskozást tartott a könyvtárak hang-lemellátásának tapasztalatairól. Intézetünket a zenei gyűjtemény munkatársai és a hálózat nagyobb zenei részlegeinek könyvtárosai képviselték.

1983. április 13-án a szekció országos összejevetelének színhelye a zenei gyűjtemény volt. Varga Ildikó, a KMK munkatársa tartott előadást a zeneművek ISBD-n alapuló bibliográfiai leírásáról és a besorolási adatokról.

Az MKE Társadalomtudományi szekciója több ülését a központi könyvtárban tartotta.

Külföldi tanulmányutak

Hernádi Györgyné, a szerzeményezési és feldolgozó osztály csoportvezetője a MM kulturális munkatervének keretében 1982 őszén egyhónapos tanulmányutat tett az NDK-ban.

A FSZEK és a Prágai Városi Könyvtár között megkötött együttműködési szerződés keretében 1982 októberében Farkas Lászlóné és Tóth Sándorné, ez év áprilisában pedig Bánhegyi Gyuláné és Sándor Ottóné töltött egy-egy hetet a csehszlovák fővárosban.

Sz. Kiss Csaba főigazgatóhelyettes a Művelődési Minisztérium ösztöndíjasaként három hetes tanulmányutat tett Franciaországban.

(Következő számunkban közöljük intézményünk 1983/84. évi oktatási és továbbképzési tervét.)

TÁJÉKOZTATÓ

Felhívjuk figyelmét, hogy a József Attila Szabadegyetem az 1983/84. tanévben

A VILÁG- ÉS A MAGYAR IRODALOM VERSES EPIKÁJA

cimmal előadássorozatot rendez

a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban (VII., Kertész u. 15. I. em.) kéthetenként, csütörtöki napokon, délután 5 órakor.

1983. X. 13.	1. Homérosz epikája - dr. Szabó Árpád akadémikus
X. 27.	2. Vergilius: Aeneis - Lakatos István műfordító
XI. 10.	3. Ovidius - Hegedüs Géza író
XI. 24.	4. A középkor francia epikája - dr. Lengyel Dénes főiskolai tanár
XII. 8.	5. Dante - dr. Rózsa Zoltán kandidátus, egyetemi docens
1984. I. 5.	6. Chaucer - Sükösd Mihály író, szerkesztő
I. 19.	7. Zrinyi Miklós - dr. Klaniczay Tibor akadémikus
II. 2.	8. Hugo: A századok legendája - dr. Lengyel Dénes
II. 16.	9. Petőfi elbeszélő költészete - Fekete Sándor főszerkesztő-helyettes
III. 1.	10. Arany János: Csaba királyfi /egy trilógia története/ -
dr. Keresztury Dezső akadémikus
III. 15.	11. Ilyés Gyula: Három öreg - dr. Czine Mihály, az irodalomtudományok
doktora, egyetemi tanár
III. 29.	12. Juhász Ferenc: Apám - Bata Imre kandidátus, főszerkesztő

Részvételi díj: 160.- Ft.

Beiratkozás: szeptember 12-től szeptember 23-ig, minden munkanapon 15-19 óráig -
szombat kivételével - a TIT Budapesti Szervezetében, VIII. Múzeum u. 7.

Telefon: 335-189

SZEMÉLYI HÍREK

K i t ü n t e t é s

Augusztus 20-a alkalmából Tóth Sándorné Tamási Éva /22-es könyvtár/ KIVÁLÓ NÉP-
MŰVELŐ kitüntetését kapott.

Antal Benedekné /12-es könyvtár/, Csép Attiláné /7-es könyvtár/, Horváth Györgyné
/3-as könyvtár/ és Maruszki József /48-as könyvtár/ SZOCIALISTA KULTÚRÁÉRT kitüntetését
kapott.

Benczur Ágnes /1-es könyvtár/, Berta Mária /25-ös könyvtár/ és Krecsmáry Lászlóné
/9-es könyvtár/ KIVÁLÓ MUNKÁÉRT kitüntetésben részesült.

Freisinger Jenőné /7-es könyvtár/, Lukács Jánosné /2-es könyvtár/, Reguli Ernő /olvasó-
szolgálat/ és Salát Pálné /13-as könyvtár/ MINISZTERI DICSÉRETET kapott.

Rátky Györgynének a XIV. ker. Tanács javaslatára - a könyvtár vezetőinek egyetértésével
a művelődési miniszter kiváló munkájáért a SZOCIALISTA KULTÚRÁÉRT kitüntetését adományozta.

Sugár Jenőné könyvtárvezető, a 10-es könyvtár munkatársa, nyugdíjba vonulása alkalmából
MINISZTERI DICSÉRETET kitüntetésben részesült.

K i n e v e z é s

Farkasné Dóczy Erzsébetet 1983. augusztus 1-től a 24-es könyvtár vezetőjévé nevezték ki.

M e g b i z á s

Bánhegyi Gyuláné a szerzeményezési és feldolgozó osztály vezetésére kapott megbízást
1983. augusztus 1-től.

Á t h e l y e z é s

Hatlaczkó Katalin könyvtárost a 36-os sz. könyvtárból a 12-es sz. könyvtárba, Szederkényi Olga főosztályvezetőt a szociológiai dokumentációs osztályra főmunkatársnak, Varga Béláné könyvtárost a 10-es sz. könyvtárból a 8-as sz. könyvtárba, Virányi Ágnes könyvtárost a 8-as könyvtárból a 7-es sz. könyvtárba helyezték át.

Ú j m u n k a t á r s

Lengyel Istvánné könyvtáros /3-as könyvtár/.

K i l é p t e k

Bódiné Enese Laura könyvtáros /39-es könyvtár/, Csató János könyvtáros /30-as könyvtár/, dr. Friedrich Ildikó főmunkatárs /központi könyvtár/, Hernádi Györgyné csoportvezető /szerezmenyezési és feldolgozó osztály/, Kukla Johanna könyvtáros /3-as könyvtár/, dr. Mészáros László könyvtáros /Budapest-gyűjtemény/, Németh Katalin könyvtáros /28-as könyvtár/, Péter Sándor könyvtáros /22-es könyvtár/, Udvariné Trencsényi Mária könyvtáros /38-as könyvtár/.

S z ü l e t é s

Bányai Józsefeknek /gondnokság/ Csaba nevű kislány, Komornik Vilmosnének /7-es könyvtár/ Tímea nevű kislánya, Tóth Gáti Istvánnének /30-as könyvtár/ Zsófia nevű kislánya és Virágné Holu Gizellának /25-ös könyvtár/ Gábor nevű kislánya született. A szülőknek és a kisbabáknak jó egészséget kívánunk!

BETÖLTETLEN ÁLLÁSHELYEK

	Munkakör	Végzettség
Budapest-gyűjtemény	könyvtáros	felsőfoku
III. ker. 21. sz. könyvtár	gyermekrészleg-vezető	felsőfoku
IV. ker. főkönyvtár gyermekrészlege	gyermekkönyvtáros	felsőfoku
IX. ker. főkönyvtár	tájékoztató könyvtáros	felsőfoku
X. ker. főkönyvtár	szakképzett könyvtárkezelő feldolgozó munkára (állandó délelőtti)	10 hónapos tanfolyam
XI. ker. főkönyvtár,	tájékoztató könyvtáros	felsőfoku
XII. ker. főkönyvtár	szakképzett könyvtárkezelő	10 hónapos tanfolyam
XIV. ker. 18. sz. könyvtár	könyvtáros	közép- v. felsőfoku
Mozgó könyvtár	könyvtáros 350 Ft. munkaköri pótlék	közép- v. felsőfoku

DÖME OTTÓ
1926 - 1983

Hosszú, súlyos betegség után meghalt Döme Ottó volt munkatársunk, aki 1948 óta harmincöt évig dolgozott intézményünkben. Önzetlen, segítőkész, emberséges magatartását hálózatszerte ismerték és becsülték. Emlékét kegyelettel őrizzük.